پرونده

ترامپ دستور داد ۱۲ هزار نیروی امریکایی از آلمان خارج شوند

آغاز واگرایی در روابط آلمان و امریکا

در پی دستور خروج ۱۲ هزار نظامی امریکایی از خاک آلمان، مقامات برلین واکنش‌های انتقادآمیزی به تصمیم دونالد ترامپ نشان داده و با بیان اینکه این اقدام از توانمندی ناتو خواهد کاست، گفته‌اند به دنبال پر کردن جای خالی این نظامیان هستند.

تصمیم دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور امریکا برای خروج نیروهای امریکایی از آلمان، سبب واگرایی بین دو کشور شده است. به گزارش خبرگزاری آسوشیتدپرس، مارک اسپر، وزیر دفاع امریکا روز پنج‌شنبه با حضور در نشست خبری اعلام کرد که واشنگتن در راستای اجرای دستور دونالد ترامپ تعداد نیروهای خود را در آلمان به ۲۴ هزار نفر کاهش می‌دهد و ۱۲ هزار نظامی خود را خارج می‌کند. وزیر دفاع امریکا همچنین اعلام کرد که مرکز فرماندهی نیروهای امریکایی در اتحادیه اروپا، از آلمان به بلژیک منتقل می‌شود. اسپر در ادامه افزود: «پایگاه جنگنده‌های اف ۱۶ امریکا نیز از آلمان به ایتالیا منتقل خواهد شد». خروج نظامیان امریکایی، واکنش مقامات برلین را در پی داشته است. نوربرت روتگن، رئیس کمیته روابط خارجی پارلمان آلمان در اولین واکنش به این اقدام اعلام کرد که این تصمیم به تضعیف سازمان ناتو منجر می‌شود. به گزارش شبکه راشاتودی، نوربرت روتگِن گفت: «فعالیت ارتش امریکا در مقایسه با گذشته، به ویژه با توجه به مواضع امریکا در قبال روسیه و درگیری‌های نظامی در خاورمیانه، به شکل قابل توجهی در حال کاهش است». آنه گرت کرامپ کارنباوئر، وزیر دفاع آلمان هم در واکنش به کاهش نظامیان امریکایی در این کشور، ابراز تأسف کرد. کارنباوئر روز جمعه با انتشار بیانیه‌ای گفت که بعد از فصل تابستان، نشست‌هایی را با مقامات ایالت‌هایی که نظامیان امریکایی از آنها خارج شده‌اند، برگزار خواهد کرد تا این موضوع را که نیروهای ارتش ملی آلمان چگونه می‌توانند به این ایالت‌ها کمک کنند، مورد بررسی قرار دهد. به گزارش خبرگزاری رویترز، در بیانیه وزیر دفاع آلمان آمده است: «در خصوص طرح‌های تأسف‌بار امریکا برای خارج کردن نیروهای خود، در آغاز نشست پارلمان پس از تابستان، من مقامات ایالت‌های تأثیر پذیرفته از این تصمیم را دعوت خواهم کرد درباره چگونگی حمایت از این مناطق بحث و گفت‌وگو کنم». وزیر دفاع آلمان تأکید کرد: «ما منافع آلمان و اتحادیه اروپا را در نظر داریم. حقیقت این است که زندگی خوب در آلمان و اروپا به طور فزاینده‌ای به این موضوع بستگی دارد که ما چگونه امنیت خود را تضمین کنیم». شکاف بین آلمان و امریکا در ماه‌های اخیر افزایش یافته و علاوه بر بحث‌های نظامی به مسائل دیگر نیز تسری پیدا کرده است. نزدیکی اروپا به چین تحت رهبری آلمان و تأکید مقامات برلین به غیرقابل اعتماد بودن واشنگتن، از جمله مصادیقی است که ترامپ را به سمت دوری از برلین سوق داده است.

هرچند مقامات آلمان، تصمیم واشنگتن را ضربه‌ای به امنیت اروپا می‌دانند، اما مقامات روسیه بر این باورند که این اقدام به نفع آلمان تمام خواهد شد. به گزارش خبرگزاری تاس، میخائیل اولیانوف، نماینده دائم روسیه در سازمان‌های بین‌المللی در وین روز پنج‌شنبه در صفحه توئیتر خود نوشت: «خروج بخشی از نیروهای نظامی امریکایی، وضعیت امنیتی آلمان را تحت تأثیر قرار نخواهد داد و احتمالاً از لحاظ سیاسی، این مسئله حتی به منزله پیروزی برای برلین تلقی خواهد شد.»

■ دلایل ترامپ برای خروج

دونالد ترامپ از تصمیم خود برای خارج کردن ۱۱هزار و ۹۰۰ نظامی ایالات متحده از آلمان دفاع کرد و گفت: «چه معنایی دارد که واشنگتن از آلمان حفاظت کند». ترامپ در توئیتی نوشت: «آلمان هر سال برای خرید انرژی میلیاردها دلار به روسیه پرداخت می‌کند و ما باید از آنها حفاظت کنیم. این کار چه معنایی دارد؟ ما دیگر نمی‌خواهیم احمق فرض شویم. ما تعدادی از نیروهای‌مان را از آلمان خارج می‌کنیم، چرا که آلمان حتی در پرداخت ۲درصد از تولید ناخالص داخلی خود به سازمان ناتو کوتاهی می‌کند». تصمیم ترامپ برای خروج نیروها از آلمان پس از آن انجام شد که برلین قرارداد «نورد استریم ۲» را برای انتقال گاز روسیه به آلمان امضا کرد و همین مسئله خشم واشنگتن را در پی داشته است. دولت امریکا بر این باور است که این قرارداد، اروپا را از نظر انرژی به روسیه وابسته می‌کند، آن‌هم زمانی که غرب به دنبال تشدید تحریم‌های مسکو است. ترامپ از زمان ورود به کاخ سفید، بارها اروپایی‌ها را تهدید کرده در صورتی که هزینه‌های دفاعی خود در ناتو را افزایش ندهند، واشنگتن از این سازمان خارج خواهد شد. به همین منظور، کشورهای اروپایی به دنبال تشکیل ناتوی اروپایی هستند تا از وابستگی امنیتی خود به امریکا بکاهند. امریکا به دلیل مشکلات اقتصادی که در سال‌های اخیر گریبانگیر این کشور شده است، تلاش می‌کند از میزان تعهدات خارجی خود بکاهد و خواهان تأمین هزینه نیروهای امریکایی مستقر در کشورهای دوست و هم‌پیمانش از جمله آلمان است.

رویکرد

چین با رزمایش هوایی به امریکا پیام داد

در پی تحرکات نظامی امریکا در نزدیکی مرزهای چین، مقامات چین اعلام کردند که این کشور تمرینات هوایی با شدت زیاد در دریای چین جنوبی اجرا کرده است.

همزمان با افزایش تنش‌ها بین چین و امریکا در ماه‌های اخیر، پکن برای مقابله با اقدامات واشنگتن سطح آمادگی نظامی خود را افزایش داده است. به گزارش خبرگزاری فرانسه، چین روز پنج‌شنبه اعلام کرد تمرینات هوایی با شدت زیاد در دریای چین جنوبی اجرا کرده است. رن گوکیانگ، سخنگوی وزارت دفاع چین اعلام کرد: «ناوگان هوایی چین به تازگی تمریناتی شدید و سنگین را با جنگنده‌های H-6G, H-6 J و دیگر جنگنده‌های خود در دریای چین جنوبی اجرا کرد. وی در نشست خبری ماهانه آنلاین خود گفت: پرواز جنگنده و فرودهای شبانه، حملات با مسافت طولانی و حمله به اهداف دریایی از جمله برنامه‌های ما بود؛ ضمن آنکه اهداف مورد نظر نیز حاصل شدند. محل دقیق این رزمایش اعلام نشد». رن گوکیانگ گفت: «امریکا خود را به عنوان یک حکم و داور در منطقه می‌بیند، اما در واقع تنها صلح را برهم می‌زند. این پیامی روشن برای امریکاست که دو ناوهواپیمابر را از این منطقه پرتنش عبور داده است. امریکا به طور مرتب با تأکید بر آزادی تردد در دریای چین، ناوهای خود را به این منطقه اعزام می‌کند». دریای چین جنوبی، مساحتی شش برابر خاک فرانسه دارد و برخی مناطق آن به ویژه در نزدیکی سرزمین اصلی چین، محل مناقشه نیست. سخنگوی وزارت دفاع، این تمرین را به عنوان راهی برای بهبود سطح فنی و تاکتیکی خلبانان و بهبود ظرفیت جنگی نیروها معرفی کرد. دو کشور در مورد مسئله دریای چین جنوبی به شدت مخالف هم هستند؛ به ویژه آنکه در اوایل ماه ژوئیه در اقدامی غیرمتعارف، دو ناو هواپیمابر امریکایی وارد دریای چین جنوبی شدند. از سوی دیگر، مایک پمپئو، وزیر امور خارجه امریکا روز پنج‌شنبه در سخنانی مدعی شد که علت افزایش بی‌سابقه تهدیدهای پکن ناشی از زانو زدن امریکا در برابر چین است. به گزارش خبرگزاری اسپوتنیک، پمپئو گفت: «این سطح از تهدیدی که ما اکنون در آن به سر می‌بریم و برای امنیت ملی امریکا نیز تهدید به شمار می‌آید ناشی از ضعف و زانو زدن در برابر چین است». پمپئو همچنین مدعی شد مقصر بحران مدیریت کرونا در امریکا و تحولات اخیر این کشور چینی‌ها هستند.

رئیس‌جمهور امریکا طرح تعویق را مطرح کرد

ترامپ دنبال عقب بردن عقربه انتخابات

گزارش یک

رئیس‌جمهور امریکا در کشاکش اعتراضات و تقویت بحث‌ها درباره کاهش پایگاه اجتماعی خود در فاصله ۹۰ روز مانده به انتخابات امریکا، پیشنهاد تعویق انتخابات سوم نوامبر را مطرح کرد و البته از آن مهم‌تر اینکه هیچ زمانی هم برای برگزاری شدن آن ارائه نکرد: «انتخابات را تا زمانی که مردم بتوانند به صورت مناسب، امن و سالم رأی بدهند، به تأخیر بیندازید.»

مدت زیادی است که دونالد ترامپ، رئیس جمهور امریکا احتمال تقلب در انتخابات سوم نوامبر ۲۰۲۰ را مطرح می‌کند. ترامپ آخرین بار اواخر ژوئن از انتخابات پستی در امریکا انتقاد کرده و گفته بود: «در تقلب انتخاباتی ۲۰۲۰ میلیون‌ها برگه رأی پستی توسط کشورهای خارجی و دیگران چاپ خواهد شد. این یک رسوایی در زمان ما خواهد بود!» او روز پنج‌شنبه یک بار دیگر این بحث را مطرح کرد و البته این بار برای جلوگیری از چنین تقلبی، خواستار تعویق در انتخابات شد. ترامپ در توئیتر نوشت: «با روش رأی‌گیری از طریق پست الکترونیکی (نه رأی‌گیری غیابی که خوب است)، سال ۲۰۲۰ شاهد غیردقیق‌ترین و جعلی‌ترین انتخابات در تاریخ خواهد بود.» او در توئیت خود نوشته است: «این انتخابات بیش از همه برای امریکا شرمساری به بار خواهد آورد. انتخابات را تا زمانی که مردم بتوانند به صورت مناسب، امن و سالم رأی بدهند، به تأخیر بیندازید.» جدای از اینکه به لحاظ قانونی، رئیس‌جمهور امریکا امکان تعویق انتخابات را دارد یا نه، حواله دادن انتخابات به زمانی نامعلوم که «مردم بتوانند به صورت مناسب، امن و سالم رأی بدهند» بیش از همه چیز بحث‌برانگیز به نظر می‌رسد، به خصوص که او پیش از این چند بار از احتمال شورش حامیان خود در صورت پیروز نشدنش در انتخابات صحبت کرده است. ترامپ اولین بار در اسفند ماه ۹۴ در رقابت‌های انتخابات ۲۰۱۶ امریکا تهدید کرده بود که اطمینان دارد در رقابت‌های درون حزبی به حد کافی آرای ایالتی را به دست می‌آورد تا نامزد نهایی حزب باشد، اما اگر اعضای حزب نامزدی را از وی دریغ کنند، امریکا شاهد ناآرامی خواهد بود. او آخرین بار، اواخر خرداد امسال تهدید کرد که اگر در انتخابات ریاست‌جمهوری سال جاری بازنده شود، تمام امریکا تبدیل به «مینیاپولیس» می‌شود.

■ تعویق برای عقب ماندگی ۱۰ درصدی؟!

پیشنهاد ترامپ برای تعویق انتخابات در حالی که فقط ۹۰ روز تا سوم نوامبر مانده در حالی است که آخرین نظرسنجی‌ها که هفته قبل انجام شده، نشان می‌دهد «جو بایدن»، نامزد حزب دموکرات در انتخابات ریاست‌جمهوری دست کم با اختلاف ۱۰ درصدی از او پیش افتاده است. در یک نظرسنجی که سی‌بی‌اس آن را انجام داده ۵۱ درصد از شرکت‌کنندگان از بایدن و ۴۱ درصد از ترامپ حمایت کرده‌اند. به این ترتیب، این فرض که ترامپ برای جبران عقب‌ماندگی، بحث تعویق انتخابات را پیش کشیده، مطرح است. البته ترامپ روز پنج‌شنبه بلافاصله بعد از توئیت تعویق، کمی موضع خود را تعدیل کرد و نوشت که اگر قرار است انتخابات در زمان خود برگزار هم شود، باید نتیجه انتخابات را شب انتخابات بدانیم، نه روزها، ماه‌ها یا حتی سال‌ها بعد.

او همچنین عصر پنج‌شنبه در نشست خبری روزانه خود که درباره شیوع کرونا در امریکا برگزار می‌شود، در پاسخ به سؤالی درباره درخواست تعویق انتخابات گفت: «من می‌خواهم به مردم توضیح دهم، اما نیازی به توضیح آنها نیست. شما در مقاله‌های متعدد روزنامه‌ها درباره فاجعه پستی در نیویورک می‌بینید. دهها هزار برگه رأی در انتخابات مقدماتی برداشته شد. چه اتفاقی در نوامبر خواهد افتاد؟» رئیس‌جمهور امریکا ادامه داد: «این یادداشت را واشنگتن‌پست منتشر کرد. اگر می‌توانید به آن اعتماد کنید. تمام صفحات واشنگتن پست خبر جعلی است اما این موارد جعلی نیستند و درست است.» این در حالی است که در حال حاضر شش ایالت برای برگزاری «کاملاً پستی» انتخابات ماه نوامبر برنامه‌ریزی کرده‌اند - کالیفرنیا، یوتا، هاوایی، اورگان و واشنگتن - و ایالات دیگری نیز ممکن است به این جمع اضافه شوند. بسیاری از ایالات امریکا می‌خواهند به خاطر دلواپسی‌های موجود بابت تأثیر همه‌گیری ویروس کرونا بر سلامت عمومی شرکت در انتخابات ریاست‌جمهوری در ماه نوامبر را از طریق پست آسان‌تر کنند. حدود نیمی از ایالات امریکا به همه رأی‌دهندگان ثبت‌شده اجازه می‌دهند که در صورت تمایل از طریق پست در انتخابات شرکت کنند ولی ترامپ گفته که این خطر وجود دارد، «چندین هزار نفر در اتاق نشیمن این و آن می‌نشینند و تا دل‌تان بخواهد برگه رأی امضا می‌کنند.»

■ زمینه قانونی؟!

پیشنهاد ترامپ برای تعویق انتخابات، با واکنش‌های جدی در در داخل روبه‌رو شده است. مایک پمپئو، وزیر خارجه امریکا در جریان جلسه کنگره مجبور شده که در قبال موضع ترامپ، موضعی محتاطانه در پیش بگیرد: «من نمی‌خواهم وارد یک قضاوت حقوقی شوم. در نهایت، وزارت دادگستری است که درباره این مسئله به تعیین تکلیف حقوقی می‌پردازد.» سناتور میچ مک کانل، رهبر اکثریت جمهوریخواه مجلس سنا و کوین مک کارتی، رهبر اقلیت جمهوریخواه مجلس نمایندگان از جمله افرادی هستند که با تعویق انتخابات مخالفت کرده‌اند. مک کانل در یک مصاحبه گفت: «هیچ وقت در تاریخ این کشور، چه در زمان جنگ، چه رکود اقتصادی یا جنگ داخلی، ما مجبور به تعویق یک انتخابات فدرال نشده‌ایم. امسال هم بار دیگر راهی پیدا می‌کنیم که سوم نوامبر رأی دهیم.» سناتور جمهوریخواه، لیندسی گراهام هم تعویق انتخابات را فکر مناسبی ندانست. بر اساس قانون اساسی امریکا، این کنگره امریکا است که می‌تواند درباره تعویق تاریخ انتخابات تصمیم بگیرد. نانسی پلوسی، رئیس مجلس نمایندگان امریکا در توئیتی این موضوع را به ترامپ خاطرنشان کرد و نوشت: «بند ۲ بخش اول قانون اساسی امریکا صراحت دارد: کنگره می‌تواند زمان انتخابات الکتورها و زمانی که آنها می‌توانند رأی بدهند را تعیین کند.» «الن وینتراب»، یکی از اعضای کمیسیون فدرال انتخابات امریکا که یک نهاد نظارتی برای ضمانت اجرای قوانین انتخاباتی است مسئله‌ای مشابه را به ترامپ گوشزد کرد. او نوشت: «نه آقای رئیس‌جمهور. نه. شما اختیار تغییر [زمان] انتخابات را ندارید. این کار نباید هم انجام شود.» وی اضافه کرد: «ایالت‌ها و نهادهای محلی از شما و کنگره بودجه می‌خواهند تا بتوانند انتخابات را همان‌طور که همه امریکایی‌ها می‌خواهند به صورت ایمن و سالم برگزار کنند. چرا در این خصوص کاری نمی‌کنید؟»

گزارش ۲

ضمن گسترش دادن تحریم‌های فلزات، غذا و دارو

پمپئو: تحریم‌ها رفتار ایران را تغییر نداده است

وزیر امور خارجه امریکا در جلسه‌ای در مجلس سنای این کشور به شکست سیاست دولت این کشور در تغییر رفتار ایران اذعان کرد و همچنین با صدور بیانیه‌ای از گسترده‌تر شدن فهرست فلزاتی که فروش آنها به ایران مشمول تحریم امریکا می‌شود، خبر داد. از سوی دیگر گزارش خبرگزاری انگلیسی رویترز نشان می‌دهد که به‌رغم جار و جنجال‌ها درباره کانال به اصطلاح بشردوستانه دولت سوئیس برای انتقال دارو و غذا به ایران، به واسطه عدم اجازه انتقال پول ایران از اقمار شرق دور امریکا (کره‌جنوبی و ژاپن) این کانال کارایی چندانی ندارد و به دستاویزی برای پوشاندن انگیزه ایران‌ستیزانه واشنگتن و متحدانش تبدیل شده است.

مایک پمپئو، وزیر خارجه امریکا روز پنج‌شنبه در نشست کمیته روابط خارجی مجلس سنا در جواب «لیندسی گراهام»، نماینده جمهوریخواه مجلس سنا گفت: «تحریم‌ها به وضوح اثر داشته‌اند. آنها قابلیت رژیم برای کمک به حزب‌الله و شبه‌نظامیان شیعه در عراق را از بین بردند، ولی مشخصاً به هدف نهایی خود که تغییر رفتار رژیم ایران بوده دست نیافته‌اند.» وی با بیان اینکه وزارت خارجه امریکا «با تمام قوا» کارزار فشار حداکثری را اجرا کرده، گفت که امریکا توانسته ۹۰ درصد از درآمدهای نفتی ایران را کاهش دهد. در بخش دیگری از این نشست تد کروز، سناتور جمهوریخواه و از ایران ستیزان معروف سنا گفت: من فکر می‌کنم فشار بر ایران باید حداکثری باشد. وقتی آنها شعار مرگ بر امریکا یا اسرائیل می‌گویند، دقیقاً منظورشان همین است. کروز ادامه داد: تحت توافق هسته‌ای ایران در دوره اوباما و قطعنامه شورای امنیت سازمان ملل متحد، ایالات متحده این حق را دارد که از مکانیسم ماشه برای بازگرداندن تحریم‌ها در صورت نقض این توافق از سوی ایران استفاده کند. کروز با تأکید بر این ادعا که «ما این اختیار را داریم حتی اگر از توافق خارج شده باشیم»، اضافه کرد: ایران اکنون به طور روشن، باز و آشکارا این توافق را به استهزا گرفته است. آنها قصد ندارند این توافق را اجرا کنند، آنها از آن سرپیچی کرده‌اند و به ما هم گفته‌اند.

وی از وزیر خارجه امریکا این پرسش را مطرح کرد که آیا امریکا به دنبال بازگرداندن نه فقط تحریم‌های امریکا بلکه تمام تحریم‌هایی که به موجب این توافق لغو شده، خواهد بود که پمپئو در پاسخ مدعی شد: همانطور که گفته‌ام امریکا تحت قطعنامه ۲۲۳۱ شورای امنیت سازمان ملل متحد این اختیار را دارد که از مکانیسم ماشه استفاده کند. ما نمی‌خواهیم اجازه دهیم که ممنوعیت تسلیحاتی ایران در ۲۷ مهرماه امسال به پایان برسد. وزیر امور خارجه امریکا ادامه داد: ما یک قطعنامه به شورای امنیت سازمان ملل متحد ارائه دادیم و امیدواریم که مورد موافقت پنج عضو دائم شورا قرار گیرد. اگر این اتفاق نیفتد، هر اقدام دیگری را که برای تمدید این ممنوعیت نیاز باشد، اتخاذ خواهیم کرد. ما این اختیار را داریم که مکانیسم ماشه را به اجرا درآوریم تا از امریکا محافظت و دفاع کنیم. پمپئو گفت ایالات متحده امریکا «در آینده نزدیک» قطعنامه‌ای را برای تمدید تحریم‌های تسلیحاتی معرفی خواهد کرد.

پمپئو بعد از ابراز امیدواری از تصویب این قطعنامه گفت: «در صورتی که چنین نشود ما اقدامات لازم را انجام خواهیم داد تا اطمینان حاصل کنیم که این تحریم‌های تسلیحاتی منقضی نمی‌شوند..»

وزیر خارجه امریکا تأکید کرد: «ما توانایی استفاده از بند بازگشت خودکار تحریم‌ها (ساز و کار حل و فصل اختلافات در برجام) را داریم و از آن به طریقی استفاده خواهیم کرد که از امریکا محافظت کند

■ گسترش تحریم فلزات

پمپئو همچنین بامداد جمعه در بیانیه‌ای که در تارنمای رسمی وزارت خارجه منتشر شد، اعلام کرد که واشنگتن دامنه تحریم‌ها علیه فلزات ایران را که هدف آن مقابله با برنامه هسته‌ای، نظامی و موشکی تهران است، به ۲۲ فلز گسترش داده است. پمپئو ضمن تهدید کسانی که به تجارت این ۲۲ فلز با تهران اقدام کنند، افزود: فشار ما تا زمانی که ایران مانند یک کشور عادی رفتار کند، ادامه می‌یابد.

وزیر امور خارجه امریکا همچنین در این بیانیه گفت که براساس اختیاراتی که قانون این کشور به او داده، سپاه پاسداران انقلاب اسلامی را همچنان به عنوان کنترل کننده بخش عمران ایران می‌شناسد.

وی در بخش دیگری از سخنان به نوعی به نقش مستقیم در ترور سردار سلیمانی اعتراف کرد و در پاسخ به سؤال جیم ریش، رئیس کمیته روابط خارجی سنا مبنی بر اینکه آیا با کشتن سردار سلیمانی پیام روشنی به همه کشورهای روی زمین دادید که در صورت هدف قرار دادن نیروهای امریکایی در مناطق جنگی چه اتفاقی خواهد افتاد، گفت: بله، این کار را کردم.

■ نقش کره و ژاپن در جان باختن بیماران ایرانی

گزارشی از خبرگزاری رویترز روشن می‌کند که به‌رغم ادعای معاف بودن معاملات دارو و مواد غذایی از تحریم‌های امریکا، بانک‌ها و دولت‌های خارجی به خاطر نگرانی از نقض احتمالی تحریم‌های پیچیده ایالات متحده نسبت به نقل و انتقال پول ایران یا معامله با این کشور بی‌علاقه هستند و مشخصاً سئول و توکیو که حجم قابل توجهی از پول ایران را با اشاره واشنگتن بلوکه کرده و مانع واردات دارو و غذا به ایران هستند و مشخصاً در کشتار بیماران ایرانی نیازمند داروهای حساس همدست واشنگتن شده‌اند.

بر اساس گزارش رویترز، به‌رغم راه‌اندازی یک کانال مالی به وسیله سوئیس برای تسهیل مبادلات دارو و غذا، موسوم به توافق تجارت بشردوستانه سوئیس (SHTA)، بانک مرکزی ایران برای انتقال ذخایر ارزی این کشور از بانک‌های خارجی به بانک‌های طرف توافق این کانال مالی دچار مشکل است. بخش عمده‌ای از این پول در بانک‌های کشورهایی مانند ژاپن و کره‌جنوبی است که خریداران نفت خام ایران بوده‌اند. خبرگزاری رویترز همچنین خودداری شرکت‌های حمل و نقل دریایی و بیمه‌گذاران از انجام مبادلات مربوط به ایران به خاطر نگرانی از تحریم‌های امریکا را از دیگر مشکلات جمهوری اسلامی برای واردات غذا و دارو عنوان کرده است.

دولت سوئیس دوشنبه اعلام کرد یک شرکت داروسازی این کشور اولین مبادله بشردوستانه با ایران را از طریق کانال مالی این کشور انجام داده است. دبیرخانه دولتی امور اقتصادی سوئیس به رویترز گفت: «برای مبادله مداوم کالا و خدمات از طریق کانال مالی این کشور به انتقال مستمر منابع مالی ایران از بانک‌های خارجی نیاز است.»

تاکنون فقط بانک سوئیسی بی‌سی‌پی با انجام مبادلات این کانال مالی موافقت کرده است.

با این حال، به نوشته گزارش رویترز، مقام‌های ژاپن و کره‌جنوبی از انتقال پول‌های ایران به کانال مالی سوئیس بدون مجوز مشخص امریکا خودداری کرده‌اند. یک مقام وزارت امور خارجه کره‌جنوبی با این تأیید این موضوع، به خبرگزاری رویترز گفت: بر اساس تحریم‌های فعلی ایالات متحده بازگرداندن پول به صورت نقد امکان پذیر نیست.

به گفته این مقام کره‌جنوبی، مقام‌های امریکایی به انتقال پول ایران از طریق کانال مالی سوئیس پاسخ مثبتی نداده‌اند و وزارت امور خارجه ژاپن از اظهار نظر در این باره خودداری کرده‌اند. این در حالی است که یک سخنگوی وزارت خزانه‌داری امریکا در پاسخ به سؤال رویترز مدعی شده است که «امریکا به انتقال کالا و خدمات بشردوستانه به مردم ایران متعهد است.»

چالش

بنی گانتس: نگرانم اسرائیل به جنگ داخلی کشیده شود

ادامه درگیری‌ها در سرزمین‌های اشغالی در پی بالا گرفتن موج اعتراضات به پرونده‌های فساد و سیاست‌های نخست‌وزیر این رژیم از جمله در زمینه اقتصاد و مهار بیماری کرونا، ابعاد بحران را در سرزمین‌های اشغالی به حدی پیچیده کرده است که وزیر جنگ و رئیس فراکسیون مخالفان نیز درباره امکان وقوع جنگ داخلی هشدار داده‌اند.

طرح الحاق ۳۰ درصدی کرانه باختری، افزایش اختیارات نیروهای امنیتی به بهانه مقابله با ویروس کرونا و همچنین پرونده‌های فساد بنیامین نتانیاهو، شامگاه پنج‌شنبه بار دیگر انگیزه تجمع صدها تن در برابر منزل نخست‌وزیر شد. روزنامه صهیونیستی تایمز اسرائیل شمار شرکت‌کنندگان در این تظاهرات را افزون بر هزار نفر اعلام کرد و نوشت که این افراد پلاکاردهایی با این مضمون در دست داشتند: «ما اکثریتیم و در خیابان‌ها هستیم.» در پلاکاردی دیگر با اشاره به پرونده‌های فساد جاری علیه نتانیاهو نوشته شده بود: «رشوه، تخلف، نقض اعتماد.» همزمان گروه دیگری از تظاهرات‌کنندگان راست افراطی علیه مخالفان نتانیاهو تجمع کرده و شعار دادند. این گروه با پرتاب سنگ به طرف خبرنگاران دوربین یک نفر را هم شکستند. گزارش‌ها حاکی از آن است که پلیس هشت نفر از آنها را دستگیر کرد. چهارشنبه شب نیز، موافقان و مخالفان نتانیاهو با چماق و اسپری فلفل با هم درگیر شده بودند. روز جمعه هم پلیس تظاهرات ضد نتانیاهو در مقابل منزل امیر اوحانا، وزیر امنیت داخلی در شهر تل‌آویو را با استفاده از آب پرفشار و بازداشت شماری از معترضان سرکوب کرد. بنابر گزارش رسانه‌های صهیونیستی، دامنه اعتراض‌ها فراتر از سرزمین‌های اشغالی رفته و افرادی از ساکنان سرزمین‌های اشغالی که مقیم امریکا و اروپا هستند، هم به خیل معترضان پیوسته‌اند.

■ سرازیری به سمت جنگ

موج ناآرامی‌ها در سرزمین‌های اشغالی در هفته‌های گذشته، نگرانی از امکان وقوع جنگ داخلی را به دنبال داشته است. بنی گانتس، وزیر جنگ این رژیم در مصاحبه‌ای تلویزیونی گفت: «خشونتی که شاهد آن هستیم برای من نگران‌کننده است و نشانه‌ای است که می‌تواند ما را به سوی جنگ داخلی سوق دهد، از همه طرف‌ها می‌خواهم تبلیغات منفی را متوقف کنند، زیرا اوضاع خطرناک خواهد شد.» یائیر لاپید، رئیس فراکسیون مخالفان کابینه نتانیاهو نیز نظر مشابهی دارد. وی معتقد است: «خشونت و خونریزی‌هایی که در تل‌آویو شاهد آن بودیم، دستان نتانیاهو را آلوده می‌کند. هر کسی که علیه تظاهرات‌کنندگان تبلیغ کند، در مقابل خون دریافت خواهد کرد و اسرائیل را به سوی جنگ داخلی خواهد کشاند.» رووین ریولین، رئیس رژیم صهیونیستی نیز با شدت گرفتن خشونت‌ها در تل‌آویو، انگشت اتهام را به سمت پلیس و اعضای پارلمان نشانه گرفت و با اعلام اینکه بعید نیست که یکی از معترضان بتواند نتانیاهو را ترور کند، سرنوشت دموکراسی و خشونت روزافزون در این رژیم را مایه ناامیدی و سرخوردگی توصیف کرد. آویگدور لیبرمن، وزیر جنگ سابق رژیم صهیونیستی تأکید دارد: «باید تمام تلاش خود را برای جلوگیری از وقوع جنگ داخلی صورت دهیم. اعتراضات حق هر انسانی در جامعه دموکرات است.»

■ هواداران نتانیاهو شبیه هواداران ترامپ

شبکه المیادین روز جمعه در گزارشی با تشریح شرایط داخلی اراضی اشغالی، به این نکته اشاره کرد که مقامات بلندپایه رژیم صهیونیستی در حالی از احتمال بروز جنگ داخلی سخن می‌گویند که سرکوب اعتراضات علیه بنیامین نتانیاهو، ابعاد خطرناکی به خود گرفته است و نشانه‌هایی از کشیده شدن دامنه اعتراضات به سوی جنگ داخلی دیده می‌شود. در این گزارش آمده است که اعتراضات در سایه موج فزاینده تنش و کشمکش‌های سیاسی و اتهامات متقابل درباره تبلیغات منفی و نفرت پراکنی، ادامه دارد. ضمن اینکه پلیس در برابر حمله گروه‌های افراطی به معترضان به نتانیاهو، بی‌طرف مانده است که بسیاری از ناظران آن را شبیه باندهای طرفدار دونالد ترامپ می‌دانند. اقدامات راستگرایان طرفدار بنیامین نتانیاهو، شبیه رفتارهای افراد متعصب طرفدار دونالد ترامپ و شبه‌نظامیان اوست. آنها در افراط‌گرایی و وحشی‌گری دو روی یک سکه هستند. از طرفی مخالفان نتانیاهو، او را مسئول مستقیم بروز این شرایط می‌دانند، زیرا به تبلیغات مستمر علیه تظاهرکنندگان ادامه می‌دهد. المیادین خاطرنشان کرد که البته سخن از وقوع جنگ داخلی مسئله جدیدی نیست و ناظران پیش از این، درباره سناریوی مشابه هشدار داده بودند؛ موضوعی که باعث شد رئیس اسرائیل همه طرف‌ها را به خویشتنداری به منظور دوری جستن از وقوع جنگ داخلی، تشویق کند.

اخبار کوتاه

■ «لعنت» امام جمعه ایاصوفیه به آتاتورک

سخنان علی ارباش در اولین مراسم نماز جمعه در مسجد ایاصوفیه درباره آتاتورک، واکنش‌های فراوانی را در این کشور به دنبال داشت. به گزارش اسپوتنیک، ارباش در سخنان خود به‌طور غیرمستقیم کمال آتاتورک را خطاب قرار داد و گفت: «سلطان فاتح، مسجد ایاصوفیه را به ترکیه بخشید، به شرط اینکه تا قیام قیامت مسجد بماند و لعنت بر کسی که این شرط را نقض کرد.» کمال قلیچدار اوغلو، رهبر حزب جمهوریخواه خلق، مرال آک شنر، رهبر حزب نیک و حزب حرکت ملی به این سخنان واکنش نشان دادند. پایگاه اینترنتی ستاد ارتش ترکیه در حالی که تنها در اعیاد ملی عکس مقبره آتاتورک منتشر می‌شود، اقدام به انتشار عکسی از مقبره وی کرد و به گفته ناظران آگاه انتشار این عکس واکنشی به سخنان ارباش است.

■ نصب دوربین حرارتی در مرز سوریه و عراق

فرماندهی عملیات مشترک روز جمعه گفت که با نصب دوربین‌های حرارتی در مرز سوریه نفوذ تروریست‌ها و قاچاق کالا رصد و مانع از ورود آنها به کشور خواهد شد. به گزارش ایرنا، تحسین الخفاجی با اعلام نصب این دوربین‌ها گفت که این اقدام، به دنبال تأکید نخست‌وزیر به پایش تحرکات تروریست‌ها و جلوگیری از قاچاق کالا در گذرگاه‌های مرزی و برطرف کردن خلأ امنیتی در مرزها کمک می‌کند.

■ انصارالله تعطیلی حج را محکوم کرد

رهبر انصارالله یمن ضمن تبریک عید قربان، اقدام عربستان در تعطیلی و برگزاری محدود مناسک حج سال جاری را محکوم کرد. به گزارش المسیره، عبدالملک بدرالدین الحوثی گفت: «محدود کردن حج به حضور تعداد بسیار محدودی از حجاج یک کشور نقض آشکار آیات قرآن و تعرض آشکار به یک ویژگی برجسته حج به عنوان یک فریضه جهانی است، ممانعت از شرکت مسلمانان کشورهای اسلامی در حج امسال و محدود کردن آن به تعداد مشخصی از یک کشور اقدامی غیرقانونی است. اقدامی که امسال در پیش گرفته شده یک جرم بزرگ و جنایتی آشکار علیه یکی از ارکان بزرگ اسلام و بیت‌الله الحرام و مشاعر مقدسه و نیز امت اسلامی است.»

■ احتمال درگیری تل‌آویو و آنکارا

هفته گذشته دولت رژیم صهیونیستی با خط لوله انتقال گاز به قبرس و یونان و سپس از راه دریا به اروپا موافقت کرد. این خط لوله در قالب پروژه ایست مد، که میادین گاز طبیعی شرق دریای مدیترانه را به اروپا وصل می‌کند، رژیم صهیونیستی را در آستانه درگیری با ترکیه قرار می‌دهد. بنابر گزارش بلوم برگ، ترکیه تأکید دارد که از طریق توافق دریایی با لیبی در بخش قابل توجهی از شرق مدیترانه حق استخراج گاز و رزمایش‌های دریایی دارد. از طرفی روابط ترکیه و اسرائیل در حال حاضر در پایین‌ترین حد خود طی سالیان اخیر است و اختلافاتی که درباره حقوق استخراج گاز و خط لوله وجود دارد، می‌تواند آتش این تنش‌ها و لفاظی‌های دو کشور علیه هم را تندتر کند.